

Kennaradeild – framhaldsbraut

Góðar stundir: safnfræðsla og fjölskyldur

AlmaDís Kristinsdóttir

Meistaraprófsritgerð lögð fram sem hluti
af námi til M.Ed.-gráðu í menntunarfræðum
með áherslu á stjórnun og safnfræðslu

Akureyri
ágúst 2007

Efnisyfirlit

Ágrip	iii
Abstract	iv
Formáli og þakkarorð	v
1. SAFN(AÐ) SAMAN	4
1.1. Afmörkun og áherslur	5
1.2. Rannsóknarspurningar.....	7
1.3. Uppbygging ritgerðar	8
2. AÐ LÆRA (SAMAN) Á SAFNI.....	9
2.1. Skilgreiningar.....	9
2.1.1. Til hvers er safn?	9
2.1.2. Hvað er fjölskylda?	15
2.1.3. Hvert er menntunarhlutverk safna?	16
2.2. Safnfræðsla	19
2.2.1. Þróun aðferða í safnfræðslu	22
2.2.2. Þróun safnfræðslu á Íslandi.....	27
2.3. Af hverju fjölskyldur og söfn?.....	34
2.3.1. Skörun við skólakerfið	34
2.3.2. Kynslóðabil brúað	37
2.3.3. Gjaldgeng gagnvirkni	39
2.3.4. Áhugahvöt / áhugaleysi.....	43
2.3.5. Fjölskyldur sem viðfangsefni	47
2.4. Söfn í samfélagi	52
2.4.1. Ávarp og sjónarmið til safna	52
2.4.2. Orðræða og aðgengi	55
3. STYRKAR (SAFNFRÆÐSLU) STOÐIR.....	58
3.1. Almennt um að læra á safni	58
3.1.1. Hugsmíðahygga á safni (constructivism)	59
3.1.2. Gjörningsuppledisfræði (pedagogy of performance)	62
3.1.3. Valfrelsi (free-choice learning).....	65
3.1.4. Þögn og sjónræn nálgun á safni	68
3.1.5. Að læra gegnum leik	70
3.2. Fræðilegur bakgrunnur rannsóknaraðferða	72
3.2.1. Eigindlegar og margþættar rannsóknaraðferðir	72
3.2.2. Vettvangsathugun sem rannsóknaraðferð	73
3.2.3. Sjónræn skráning sem rannsóknaraðferð	74
3.2.4. Orðræðugreining sem rannsóknaraðferð	74

3.3. Rannsóknin <i>Góðar stundir: safnfræðsla og fjölskyldur</i>	76
3.3.1. Söfnin fimm í Eyjafirði og fræðsluhlutverk þeirra.....	76
3.3.2. Námsverkfæri í safnabelti [©]	80
3.3.3. Safnastokkurinn Þú ert hér [©] í safnabelti [©]	82
3.4. Lýsing á vettvangsathugun – heimsóknarlota I og II	85
3.4.1. Þáttakendur	86
3.4.2. Skráning sem mælitæki	87
3.4.3. Framkvæmd	87
3.4.4. Takmarkanir	90
3.4.5. Úrvinnsla	92
4. GAMAN (SAMAN) Á SAFNI [NIÐURSTÖÐUR]	93
4.1. R1 / lota I / Hvernig er komið til móts við börn og fullorðna á völdum söfnum á Eyjafjarðarsvæðinu?	94
4.1.1. Flugsafn Íslands [R1 / heimsóknarlota I].....	96
4.1.2. Iðnaðarsafnið á Akureyri [R1 / heimsóknarlota I]	103
4.1.3. Listasafnið á Akureyri [R1 / heimsóknarlota I]	109
4.1.4. Minjasafnið á Akureyri [R1 / heimsóknarlota I]	118
4.1.5. Smámunasafn Sverris Hermannssonar [R1 / heimsóknarlota I].....	126
4.2. R1 / lota II / Hvernig er komið til móts við börn og fullorðna á völdum söfnum á Eyjafjarðarsvæðinu?	133
4.2.1. Flugsafn Íslands [R1 / heimsóknarlota II].....	133
4.2.2. Listasafnið á Akureyri [R1 / heimsóknarlota II]	137
4.2.3. Minjasafnið á Akureyri [R1 / heimsóknarlota II].....	140
4.3. R2 / Hvers konar viðhorf til safna koma fram hjá þáttakendum í rannsókninni?	145
4.3.1. Viðhorf krakka [R2 / heimsóknarlötur I og II]	145
4.3.2. Viðhorf fullorðinna [R2 / heimsóknarlötur I og II].....	148
4.3.3. Viðhorf safna / ávarp [R2 / heimsóknarlötur I og II]	151
4.4. R3 / lota II / Hvernig reyndist sérhannað safnabelti[©] með námsverkfærum og safnastokki[©]?	153
4.4.1. Fjölskylda A (systkin) [R3 / heimsóknarlota II].....	156
4.4.2. Fjölskylda B (amma og ömmustelpa) [R3 / heimsóknarlota II].....	161
4.4.3. Fjölskylda C (mæðgin) [R3 / heimsóknarlota II]	165
4.5. Samantekt úr niðurstöðum	169
5. SAMAN(Á)SAFN [UMRÆÐA]	173
5.1. Framboð fræðslutækifæra	173
5.2. Viðhorf og safnfræðsla	174
5.3. Safnfræðsla með námsverkfærum	176
5.4. Hvað er til ráða? [úrbætur]	177
6. SAMANSAFN [LOKAORD]	187
7. SAFN HEIMILDA [HEIMILDASKRÁ]	190

8. FYLGISKJÖL / VIÐBÆTUR.....	205
8.1.1. Fylgiskjal 1 / Spjöld í safnastokki [©]	205
8.1.2. Fylgiskjal 2 / Leyfi frá Persónuvernd.....	209
8.1.3. Fylgiskjal 3 / Leyfi frá foreldrum	210
8.1.4. Fylgiskjal 4 / Sýnishorn af skráningu á hljóðupptöku.....	211
8.1.5. Fylgiskjal 5 / Sýnishorn af sjónrænni skráningu	217
8.1.6. Fylgiskjal 6 / Söfn í Eyjafirði	231
8.1.7. Fylgiskjal 7 / Safnaráð.....	234